

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ซึ่งมีกระบวนการวิจัยและสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการ
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ใช้บริการ และตำบลที่อาศัยอยู่ในกลุ่มของประชาชนผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรของการวิจัยเรื่องนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นผู้รับบริการด้านสาธารณสุขจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 116,720 คนใน 8 ตำบลของอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้แก่ ตำบลบางบ่อ บ้านระกาศ บางพลีน้อย บางเพรียง คลองด่าน คลองสวน เปรัง คลองนิคมยตรา (อสม. 1 คน รับผิดชอบดูแลประชาชน 30 ครัวเรือน ประมาณ 4

คน / ครัวเรือน) (อ้างอิงข้อมูลใน เอกสารข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของสาธารณสุขอำเภอ บางบ่อ)

2. กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ประชาชนผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่อยู่ใน หมู่บ้านต่างๆ ทั้ง 8 ตำบล ในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 384 คน ผู้วิจัยสุ่ม ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครชชีและมอร์แกน ที่ความคลาดเคลื่อน 5 % (± 5) ประชากร 100,000 คน ขึ้นไป จะได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน นิสารัตน์ ศิลปเดช, 2542, หน้า 111)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้ คือแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีเนื้อหาแบ่ง ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้รับบริการจาก อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้วิจัยสร้างเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ ซึ่งถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ใช้บริการ และตำบลที่ อาศัยอยู่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งครอบคลุมบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสื่อสารสาธารณสุขและให้คำแนะนำ 2) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ 3) ด้านการ ป้องกันโรค 4) ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และ 5) ด้านการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย ซึ่งผู้วิจัยสร้างเป็น คำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's scale) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของประชาชน ผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended form) จำนวน 2 ข้อ เพื่อให้ประชาชนผู้รับบริการ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้โดยเสรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากโครงการบัณฑิตศึกษา เพื่อไปขออนุญาตในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับการสุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

4.2 นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้รับบริการ จากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 ตำบล จนครบตามจำนวนที่ต้องการ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในเครื่องคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

5.2 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการ ตามตัวแปรต้นทั้ง 7 ตัว สำหรับ ตัวแปร เพศ ใช้ ค่าที (t-test) และใช้ค่าเอฟ (F-test) ทดสอบความแตกต่างของตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ใช้บริการ และตำบลที่อาศัยอยู่ และในกรณีที่พบความแตกต่างของบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริง ภายหลังการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) แล้ว ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ LSD (Fisher's Least Significant Difference)

5.4 แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ ของประชาชนผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ เนื้อหา (content analysis) ของคำตอบ จากนั้นจึงจัดหมวดหมู่ของคำตอบตามประเด็นสำคัญ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วแจกแจงความถี่ และนำเสนอเป็นแบบพรรณนาความ (description) ตามลำดับ จากความถี่มากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

จากแบบสอบถามที่แจกออกไปทั้งหมด 384 ฉบับ ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืนกลับมา 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบัว จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.9 ส่วนที่เหลือเป็น เพศชาย ร้อยละ 45.1 สำหรับด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ

39.3 รองลงมาได้แก่ช่วงอายุ 31-40 ปี และ 20 ปี หรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 25.3 และ 17.7 ตามลำดับ กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้น ส่วนระดับการศึกษา พบว่า เป็นกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 24.5 กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.6 เท่านั้น

ตอนที่ 2 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการ ซึ่งครอบคลุมบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสื่อสารข่าวสารและให้คำแนะนำ 2) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ 3) ด้านการป้องกันโรค 4) ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และ 5) ด้านการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. **บทบาทที่คาดหวัง** พบว่า โดยภาพรวมประชาชนผู้รับบริการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$ S.D. = .72) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนผู้รับบริการคาดหวังให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านปฏิบัติทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยด้านที่ 1 การสื่อสารข่าวสารและให้คำแนะนำ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.99$ S.D. = .75) รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 2 การส่งเสริมสุขภาพ และ ด้านที่ 5 การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย ซึ่งการคาดหวังให้ปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.96$ S.D. = .79 และ $\bar{X} = 3.96$ S.D. = .78 ตามลำดับ) ส่วนด้านที่ 4 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ก็ยังคาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$ S.D. = .82)

2. **บทบาทที่เป็นจริง** พบว่า โดยภาพรวมประชาชนผู้รับบริการเห็นว่ามี การปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$ S.D. = .59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่ 1 การสื่อสารข่าวสารและให้คำแนะนำ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X} = 3.30$ S.D. = .63) แต่ก็ยังอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 2 การส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{X} = 3.21$ S.D. = .70) ส่วนด้านที่ 5 การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำสุด ($\bar{X} = 3.12$ S.D. = .64) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

3. **บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในแต่ละด้าน** ได้ข้อสรุป ดังนี้

3.1 **ด้านการสื่อสารข่าวสารและให้คำแนะนำ** พบว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม มีความคาดหวังการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$ S.D. = .74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง

ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยพบว่า ข้อที่ 1 การสื่อข่าวสารสุขภาพ และการเผยแพร่ความรู้ในการป้องกันโรคระบาดที่กำลังเกิดขึ้นให้กับประชาชน เช่น โรคระบาดไข้หวัด 2009 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.13$ S.D. = .78) รองลงมาคือข้อที่ 2 การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรับประทานอาหารฯ และข้อที่ 8 การแนะนำให้ประชาชนรู้จักรักษาความสะอาดของบ้านเรือน (ห้องน้ำ ห้องนอน ห้องครัว) และชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 4.03$ S.D. = .81 และ $\bar{X} = 4.01$ S.D. = .80 ตามลำดับ) ส่วน ข้อที่ 4 การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเก็บรักษายาสามัญประจำบ้านอย่างถูกต้องและใช้ในระยะเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.91$ S.D. = .87) แต่ก็ยังอยู่ในระดับมาก สำหรับบทบาทที่เป็นจริง ประชาชนผู้รับบริการเห็นว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$ S.D. = .63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความเห็นว่า บทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน โดยพบว่า ข้อที่ 1 การสื่อข่าวสารสุขภาพ และการเผยแพร่ความรู้ในการป้องกันโรคระบาดที่กำลังเกิดขึ้นให้กับประชาชน เช่น โรคระบาดไข้หวัด 2009 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.45$ S.D. = .77) รองลงมาคือข้อที่ 3 การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติภัย และข้อที่ 5 การให้คำแนะนำแก่หญิงคลอดบุตรในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย 6 เดือน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 3.35$ S.D. = .73 และ $\bar{X} = 3.32$ S.D. = .77 ตามลำดับ) ส่วนข้อที่ 9 การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของบุหรี่ ยาเสพติด และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.23$ S.D. = .78) แต่ก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ด้านการส่งเสริมสุขภาพ พบว่า ประชาชนผู้รับบริการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีความคาดหวังให้มีการปฏิบัติ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$ S.D. = .80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังทุกข้ออยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดย ข้อที่ 14 การดูแล และให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้ที่เป็นโรคไม่ติดต่อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.99$ S.D. = .81) รองลงไป ได้แก่ ข้อที่ 15 การส่งเสริมให้มีชมรมออกกำลังกายที่เหมาะสมเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุ ข้อที่ 12 การส่งเสริมให้ประชาชนปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสิ่งแวดล้อมของชุมชน และข้อที่ 11 การส่งเสริมให้ประชาชนปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับบริโภคในครัวเรือน มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังให้ปฏิบัติใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 3.97$ S.D. = .85, $\bar{X} = 3.96$ S.D. = .83 และ $\bar{X} = 3.95$ S.D. = .84 ตามลำดับ) ส่วนบทบาทที่เป็นจริงประชาชนผู้รับบริการ เห็นว่า การปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$ S.D. = .69) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อก็พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่

12 การส่งเสริมให้ประชาชนปลูกไม้ดอก ไม้ประดับเพื่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.26$ S.D. = .80) รองลงมาคือ ข้อที่ 13 การส่งเสริมให้ประชาชนมีการรวมกลุ่มๆ ($\bar{X} = 3.24$ S.D. = .78) ส่วนข้อที่ 16 การส่งเสริมและช่วยเหลือประชาชนให้รักษาความสะอาดของบ้านเรือนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด ($\bar{X} = 3.16$ S.D. = .80) แต่ก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง

3.3 ด้านการป้องกันโรค พบว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการป้องกันโรค ในภาพรวม มีความคาดหวังการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$ S.D. = .78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่ 17 การร่วมรณรงค์กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายอันเป็นพาหะของโรคไข้เลือดออก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.01$ S.D. = .84) รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 18 การร่วมรณรงค์ให้ประชาชนนำแมว และสุนัข ไปฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และข้อที่ 19 การให้ความเอาใจใส่ต่อการรักษาความสะอาด ของแม่น้ำ ลำคลองหรือบริเวณที่ทิ้งขยะเพื่อป้องกันมลพิษที่จะเกิดขึ้นในชุมชน ($\bar{X} = 3.97$ S.D. = .86 และ $\bar{X} = 3.96$ S.D. = .81 ตามลำดับ) ส่วนข้อที่ 23 การแจกถุงยางอนามัยให้ประชาชน เพื่อป้องกันโรคเอดส์ มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังให้ปฏิบัติต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.86$ S.D. = .90) แต่ก็ยังอยู่ในระดับมาก ส่วนบทบาทที่เป็นจริงในภาพรวม ประชาชนผู้รับบริการเห็นว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.1$ S.D. = .71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทเป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทุกข้อ โดยข้อที่ 17 การร่วมรณรงค์กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย อันเป็นพาหะของโรคไข้เลือดออก มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 3.28$ S.D. = .85) รองลงไป ได้แก่ ข้อที่ 18 การร่วมรณรงค์ให้ประชาชนนำแมว และสุนัข ไปฉีดวัคซีน ($\bar{X} = 3.22$ S.D. = .84) ส่วนข้อที่ 21 การร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็กที่ขาดสารอาหารและธาตุไอโอดีนโดยการชั่งน้ำหนักและแจกเกลือไอโอดีนให้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.09$ S.D. = .82) แต่ก็อยู่ในระดับปานกลาง

3.4 ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น พบว่า ในภาพรวมประชาชนผู้รับบริการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$ S.D. = .82) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ทั้ง 2 ข้อ คือ ข้อที่ 25 การจัดหายาที่จำเป็น เช่น ยาเม็ดคุมกำเนิดหรือยาสามัญประจำบ้านชนิดต่างๆ มาบริการประชาชน และข้อที่ 24 การให้บริการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ประชาชนเช่น โรคลมชัก ไข้เลือดออก การห้ามเลือดล้างแผลสด การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ฯลฯ ก่อนส่งต่อให้พบแพทย์ที่

โรงพยาบาลมีค่าเฉลี่ยในระดับมากใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 3.91$ S.D. = .84 และ $\bar{X} = 3.90$ S.D. = .85 ตามลำดับ) สำหรับบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น พบว่า ประชาชนผู้รับบริการ มีความเห็นว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$ S.D. = .72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ข้อที่ 24 การให้บริการปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ประชาชน เช่น โรคลมชัก ไข้เลือดออก การห้ามเลือดล้างแผลสด การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ฯลฯ ก่อนส่งต่อให้พบแพทย์ที่โรงพยาบาล และข้อที่ 25 การจัดหายาที่จำเป็น เช่น ยาเม็ดคุมกำเนิดหรือยาสามัญประจำบ้านชนิดต่างๆ มาบริการประชาชน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 ข้อ ($\bar{X} = 3.17$ S.D. = .76 และ $\bar{X} = 3.14$ S.D. = .77 ตามลำดับ)

3.5 ด้านการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย พบว่า ประชาชนผู้รับบริการมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย ในภาพรวม มีความคาดหวังให้มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$ S.D. = .78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคาดหวังให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยข้อที่ 26 การดูแล เอาใจใส่ ผู้ป่วยที่ออกจากโรงพยาบาล เพื่อช่วยฟื้นฟูสภาพร่างกาย และจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.01$ S.D. = .81) รองลงไปได้แก่ ส่วนข้อที่ 28 การช่วยเหลือผู้สูงอายุ ที่เจ็บป่วยและพักรักษาตัวที่บ้าน ข้อที่ 29 การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยด้วยสมุนไพร และการแพทย์แผนไทย และ ข้อที่ 30 การจัดทำโครงการบริการสาธารณสุขเชิงรุกแบบบูรณาการในชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 3.96$ S.D. = .83, $\bar{X} = 3.95$ S.D. = .82 และ $\bar{X} = 3.95$ S.D. = .84 ตามลำดับ) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ 29 การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยด้วยสมุนไพร และการแพทย์แผนไทย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.93$ S.D. = .84) สำหรับบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ด้านการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย พบว่า ประชาชนผู้รับบริการ มีความคิด เห็นว่า ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ($\bar{X} = 3.12$ S.D. = .64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ก็พบว่า ทุกข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยข้อที่ 26 การดูแล เอาใจใส่ ผู้ป่วยที่ออกจากโรงพยาบาล เพื่อช่วยฟื้นฟูสภาพร่างกาย และจิตใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.20$ S.D. = .76) แต่ก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อที่ 27 การตรวจเยี่ยมและดูแลหญิงหลังคลอดบุตร ให้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง และข้อที่ 29 การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยด้วยสมุนไพร และการแพทย์แผนไทย มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติต่ำที่สุดใกล้เคียงกัน ($\bar{X} = 3.09$ S.D. = .73 และ $\bar{X} = 3.08$ S.D. = .71 ตามลำดับ)

3.6 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการ ตามตัวแปรต้น ทั้ง 7 ตัวสรุปได้ดังนี้

3.6.1 เพศ พบว่า ประชาชนผู้รับบริการที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.6.2 อายุ พบว่า ประชาชนผู้รับบริการที่มี อายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.6.3 ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.6.4 อาชีพหลัก พบว่า ประชาชนผู้รับบริการที่มี อาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.6.7 รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนผู้รับบริการที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.6.8 ระยะเวลาที่ใช้บริการ พบว่า ประชาชนผู้รับบริการที่มี ระยะเวลาที่ใช้บริการ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.6.9 ตำบลที่อาศัยอยู่ พบว่า ประชาชนผู้รับบริการที่มี ตำบลที่อาศัยอยู่ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.7 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ พบว่า ประชาชนผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 7 ใน 8 ตำบล ของอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 114 คน (จำนวนเต็ม 384 คน) คิดเป็นร้อยละ 29.69 ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ สำหรับข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุด คือ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนในตำบลคลองด่าน โดยขอให้สนับสนุนเรื่องยารักษาโรคเบื้องต้น จำนวน 38 ราย รองลงไปได้แก่ ประชาชนในตำบลบางบ่อ ซึ่งต้องการให้มีที่พักฟื้นฟูสุขภาพ จำนวน 30 ราย ส่วน

ประชาชนในตำบลคลองสวนมีข้อเสนอแนะที่มีความถี่ถัดไป คือ ขอให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านช่วยเหลือผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ และไม่มีลูกหลานเป็นกรณีพิเศษ จำนวน 12 ราย สำหรับประชาชนในตำบลเป็ริง มีข้อคิดเห็นว่าควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครบตามกำหนดและให้สนใจสุนัขจรจัดด้วย โดยมีความถี่น้อยที่สุด จำนวนเพียง 6 ราย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ” สามารถนำผลที่เกิดขึ้นมาอภิปรายได้ดังนี้

1. บทบาทที่คาดหวังของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก ส่วนบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ทั้งด้านการสื่อข่าวสารและให้คำแนะนำ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการป้องกันโรค ด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และด้านการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย ประชาชนผู้รับบริการต่างคาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ส่วนบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขแต่ละด้านประชาชนผู้รับบริการก็มีความเห็นว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัย ของอุไรวรรณ บุญสาตีพิทักษ์ (อ้างถึงใน คำรพ พงศ์อาทิตย์ และจิรพงษ์ แสงทอง, 2549, หน้า 28) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านใน ศสมช.จังหวัดลพบุรี” ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้คงเนื่องมาจากผู้รับบริการทุกคนต่างต้องการได้รับบริการที่ดีจึงคาดหวังให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านปฏิบัติงานบริการด้านต่างๆอยู่ในระดับมาก ส่วนเมื่อได้รับบริการจริงกลับไม่เท่ากับที่ความคาดหวังไว้ หรือเป็นไปตามที่ตนเองต้องการ

2. บทบาทที่คาดหวังด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้นและบทบาทที่เป็นจริงด้านการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดกว่าทุกด้านที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความสามารถด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้นเป็นความรู้และทักษะที่ต้องได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดีในวิชาชีพการแพทย์หรือพยาบาล ดังนั้นประชาชนผู้รับบริการจึงไม่ได้คาดหวังสูงเกินไปให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต้องปฏิบัติในเรื่องนี้ ส่วนการปฏิบัติงานจริงในด้านการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วยก็เช่นเดียวกัน ผู้ที่มีประสบการณ์มาก และได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดีเท่านั้น จึงจะสามารถ

ปฏิบัติงานในด้านนี้อย่างได้ผล ผู้ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานไม่นาน หรือยังไม่ได้รับการฝึกปฏิบัติในเรื่องนี้อย่างพอเพียง ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติงานให้เป็นที่พึงพอใจได้ ดังนั้นความคิดเห็นของประชาชนผู้รับบริการจึงคิดว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิบัติงานจริงได้ในระดับปานกลางและต่ำกว่าด้านอื่นๆ ผลการวิจัยเรื่องนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของวรจิตร หนองแก (2548, หน้า 35) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในจังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง มีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทำนองเดียวกันยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร ชุมช่วย และบุญวรรณ สุขนิยม (อ้างถึงในคำรพ พงศ์อาทิตย์ และจิรพงษ์ แสงทอง, 2549, หน้า 34) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในเขตเทศบาลเมืองพัทลุง” ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานในเชิงบวกได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การปฏิบัติงานที่สะดวก ความรู้สาธารณสุขมูลฐานด้านบทบาทหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ขวัญ และแรงจูงใจในการทำงาน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การให้ความรู้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เดือนละ 1 ครั้ง ความต้องการการอบรมความรู้ต่อเนื่อง การนิเทศงานในเรื่องการควบคุมโรคในท้องถิ่น การนิเทศงานในเรื่องโภชนาการ การนิเทศงานในเรื่องอนามัยแม่และเด็ก และการวางแผนครอบครัว การนิเทศงานในเรื่องยาที่จำเป็น การนิเทศงานในเรื่องทันตสาธารณสุข การนิเทศงานในเรื่องสุขภาพจิต การนิเทศงานในเรื่องอุบัติเหตุและการนิเทศงานในเรื่องอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานในเชิงลบ ได้แก่ อายุของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านโดยมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ประชาชนเป็นผู้ที่รับบริการ ซึ่งมีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก ระยะเวลาที่รับบริการ และมีภูมิลำเนา หรือตำบลที่อาศัยอยู่ ต่างกัน และเป็นผู้ใช้บริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านโดยตรงอาจได้รับบริการในด้านต่างๆแตกต่างกันตามคุณภาพและการปฏิบัติจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในแต่ละตำบลจึงสามารถรับรู้และได้พบเห็นการปฏิบัติงานตามบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างชัดเจน จึงทำให้พบความแตกต่างจากบทบาทที่ตนคาดหวังไว้ล่วงหน้าเพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขได้ปฏิบัติ

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตามตัวแปรส่วนบุคคลของประชาชนผู้รับบริการพบว่า ประชาชนผู้รับบริการที่มีเพศและอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง

ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนผู้รับบริการที่มีระดับการศึกษา อาชีพหลักรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่ใช้บริการ และตำบลที่อยู่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา อุตถาวรยิ่ง (2544, หน้า 35) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน จังหวัดชัยนาท” โดยผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยอิสระได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร ปัจจัยพื้นฐานด้านสาธารณสุขมูลฐาน ปัจจัยด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน และปัจจัยสนับสนุนการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข และพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขมีความรู้ในการปฏิบัติงาน การรับรู้บทบาทเกี่ยวกับการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข และการสนับสนุนการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับสูง การสนับสนุนการปฏิบัติงานในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ด้านความสามารถในการให้บริการ และด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการหาความสัมพันธ์ พบว่าปัจจัยด้านการรับรู้บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข และการสนับสนุนการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.01$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะประชาชนผู้รับบริการไม่ว่าจะมี เพศใด อายุเท่าใด ต่างก็คาดหวังที่จะได้รับบริการที่ดีจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเช่นเดียวกัน และเมื่อได้พบเห็นการปฏิบัติหน้าที่จริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแล้ว ก็คงสามารถรับรู้หรือประเมินคุณภาพของการปฏิบัติงานได้ไม่แตกต่างกันหรือใกล้เคียงกัน ส่วนประชาชนผู้รับบริการที่มีระดับการศึกษาต่างกันย่อมมีผลทำให้การประกอบอาชีพและมีรายได้ หรือผลตอบแทนที่แตกต่างกันรวมทั้งอาจทำให้มีวิถีทัศน์และประสบการณ์ด้านต่างๆแตกต่างกันด้วย จึงมีผลต่อการคาดหวังในบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข และการประเมินผลการปฏิบัติจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านแตกต่างกัน สำหรับตัวแปรด้านระยะเวลาที่ใช้บริการของประชาชนย่อมมีผลทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและประชาชนที่รับบริการมีความสัมพันธ์ และความคุ้นเคยแตกต่างกัน ซึ่งจะนำไปสู่การประเมินบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกันด้วย ส่วนตำบลที่อยู่อาศัยของประชาชนผู้รับบริการ อาจทำให้ประชาชนผู้รับบริการได้พบกับอาสาสมัครสาธารณสุข ที่มีคุณลักษณะและคุณภาพการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน จึงมีผลต่อการประเมินผลบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสาธารณสุขอำเภอบางบ่อ

1.1 เนื่องจากผลสรุปที่ได้จากการวิจัยเรื่องนี้ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ยังมีบทบาทที่เป็นจริงทุกด้านในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งต่ำกว่าความคาดหวังของประชาชนผู้รับบริการ ที่ต้องการให้ปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน และประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงควรหมั่นจัดอบรมความรู้เชิงปฏิบัติการในเรื่องต่างๆที่ครอบคลุมบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญสูงขึ้นและควรนิเทศติดตามการปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตลอดจนให้คำแนะนำ และส่งเสริมขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงานให้สูงขึ้น

1.2 ประชาชนผู้รับบริการจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้เสนอให้มีการสนับสนุนเรื่องยารักษาโรคเบื้องต้นเพิ่มขึ้นเป็นความถี่สูงสุด ดังนั้นสาธารณสุขอำเภอจึงควรจัดยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างเพียงพอ ทั้งนี้เพื่อจะได้สนองความต้องการที่จำเป็นของประชาชนที่รับบริการได้อย่างทั่วถึง รองลงไปคือ ข้อเสนอให้มีสถานที่สำหรับฟื้นฟูสุขภาพของประชาชนที่เจ็บป่วย ดังนั้นจึงควรจัดหาสถานที่ที่เป็นที่สาธารณะ เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้บริการในเรื่องนี้อย่างสะดวกมากขึ้น เช่น อาจติดต่อขออนุญาตใช้สถานที่ของวัดหรือโรงเรียนในชุมชน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตอำเภออื่นๆของจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เห็นภาพรวมของทั้งจังหวัด

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือประสิทธิภาพการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งขึ้น